

KÉZILABDA. Török Bódog, a sportág legendás, örökifjú aranykapitánya és a bűvös hármas

Nyolcvan szál gyertya égjen!

SIMON JÓZSEF

A sportágban csak *Bogyi bácsiként* ismert és szólított szakember – aki persze ma is szorgoskodik – több mint öt évtizeden át generációk sorának, játékosok százainak mutatta be és tanította meg a kézilabda varázslatos trükkjeit. A méltán világhírű mesteredző, *Török Bódog* november 2-án ünnepli 80. születésnapját. Miként az utóbbi években, most is felesége és barátai körében gyűjtja meg a gyertyát az ünnepi tortán. Az MKSZ-ben november 3-án köszöntik őt.

– Kimondva soknak tűnhet ez a nyolcvan, de hála Istennek, nem érzem nyomasztónak a nyolc évtizedet – mondta Török Bódog. – Az viszont elkerülhetetlen, hogy ilyenkor visszatekintsen az ember az eddig megtett útra, illetve reális célokat tűzzön maga elé.

– *Jól ismerik-e önt azok, akik szerint a céltudatosság és következetesség volt és maradt az egyik legfőbb jellemvonása?*

– Igen, hiszen különben képtelenség lett volna mind a csapataim, mind a magam elképzeléseit, álmait megvalósítani.

– *A kiemelkedő eredményeket elérők közül többen a szerencsére is bivatkoznak, amikor sikereik titkát kérdezik tőlük. Fortuna kegyeltjének érzi magát?*

– Nevezhetjük bárhol, Fortunának, sorsnak, elrendelésnek, isteni akaratnak vagy sugallatnak, a lényeg az, hogy valami felettünk álló biztosan terelget, segít, olykor figyelmeztet is bennünket.

– *Az úgynevezett meseszámok közül miért a hármas a kedvence?*

– Lehet, hogy ez már a számmisztika világába tartozik, de tény, a hármas szám a születésemtől – 1923 óta – elkísér, és rendre visszatér az életemben.

– *Pedig lehetne ez a szám az egyes is, hiszen az 1965-ös női válogatott az egyetlen világbajnoki aranyérmesünk kézilabdában, és a magánéletében is előjött az egyes, hiszen örven éve kitart egy asszony mellett, aki egy fiút ajándékozta meg.*

– Igen, de a hármasokat hosszabban lehet sorolni. Három világbajnoki bronzérmert nyertek a válogatottjaim, háromszor álltam a küszöbön annak, hogy – negyedik és ötödik helyezést után – befejezem a kapitányi pályafutásomat. Megmenekültem három életveszélyből: tízévesen súlyos hasműtétet volt, aztán korcsolyázás közben beszakadt alattam a Duna jege, két éve pedig túléltem egy kockázatos szívműtétet.

– *A szakmai pályafutásában is volt szerepe a hármasnak?*

– De mennyire! Három kollégám, *Csefay Sándor*, *Varga Jenő* és *Lengyel Gábor* biztatása és támogatása nélkül aligha jutottam volna idáig. Csefay bízott meg harminckét éves koromban a szövetségi kapitánysággal, Vargától a TF-en tanultam sokat, Lengyel pedig a kritikus időszakaimban állt mellém, ha kellett, helyettesített is. Különben nem illethetem volna huszonhárom év alatt három-százharomszor a női válogatott kispadján, nem tarthatam volna harminchárom előadást három országban, Jugoszláviában, Svájcban és Lengyelországban, és nem kerekedhettem volna többször is három nagy riválisom – *Igor Turcsin*, *Peter Kretschmar* és *Vinko Kandija* – fölé. A sportág ezen óriásait, az edzői szakma és hivatás halhatatlanjait talán senkinek sem kell külön bemutatni.

– *Kedvenc kapusait is szokta emlegetni, amikor a hármas szám szóba jön.*

– Nem véletlenül, hiszen olyan zseniális játékosok őrizték a válogatott kapuját az ötvenes, hatvanas és hetvenes években, mint *Egerné Huszár Baba*, *Elekne Rotbermel Anna* és *Bujdosó Ágota*. De három belső játékosnak is főszerep jutott ezekben az évtizedekben. Ők *Kis Magda*, *Rombányiné Tóth Mária* és

A mai ünnepeltnek, Török Bódog volt szövetségi kapitánynak a közelmúlt csillagai közül Kókény Bea volt az egyik nagy kedvence

Sterbinszky Amália. Legveszélyesebb ellenfeleink is hárman voltak, a Szovjetunió, az NDK és Jugoszlávia. Ma már a nevük is csak történelem. Három újságíróra – *Bajnai Terézre*, *Kő Andrássra* és *Szántó Györgyre* – pedig úgy gondolok vissza, mint akik sokat tettek a sportágunkért és csapataimért.

– *A kézilabda mellett milyen szenvedélyeknek tud hódolni?*

– Nem lesz meglepő, hogy három kedvteléseim van: festek, komolyzenét hallgatok és Leányfalun tavasztól őszig kertészkedem. Persze olvasni is szeretek, egyik kedvenc görög bölcsességem így hangzik: legyen bátorságod az alázathoz. Ez roppant fontos, és mély mondanivalót hordoz, például azt is, hogy az embernek holta napjáig tanul

nia kell, és mindenki tudhat valamit, amit érdemes ellesni tőle.

– *Ez lefordítható a mai rohanós, durva kézilabda nyelvére is?*

– Háromdimenziós lett a játék, mert az átlövők mellett a beállós és a két szélő is kulcsberré vált. Nekem ezt meg kellett tanulnom, mert hajdan főleg az átlövőkre, illetve az ellenfélnél az ő semlegesítésükre alapult a taktikánk.

– *Ha három kívánsága lehetne, mit kérne?*

– Szeretném újra a világbajnokság győzelmi dobogóján látni a magyar lányokat, akik között ma is rengeteg a tehetség. Hogy csak néhányukat említsem: *Görbicz, Kulcsár, Tóth Tímea, Pigniczki*. A kapusiskolánk továbbra is legendás, elég ha *Pálinger*t, *Sirinát* és *Sugárt* említem. A második kívánságom, hogy jövőre, fiam halálának tí-

zedik évfordulójára sikerüljön megszerveznem egy kiállítását a szobraiból. A harmadik óhajom, hogy azok a lelkes nevelődzők – például *Angyal Éva*, *Csenkiné Varga Zsuzsa* vagy *Fehérvé Mérei Illdikó* – továbbra is sikeresen dolgozzanak, legyen módjuk a hivatásuk beteljesítésére. Mert ennél fontosabb talán nincs is az életben.

Bogyi bácsi titka

A születésnap előestéjén *Garicsné Pásztor Erzsébet*, az 1965-ben világbajnokságot nyerő válogatott csapatkapitánya hajdani klasszis játékosársai nevében is beszélt arról, hogy *Török Bódognak* mi volt a három legfontosabb erénye.

„Sokkal több, mint három jó tulajdonsága volt – és persze van is – a mesternek – mondta a világbajnok kapus, az aranycsapat kapitánya. – A legfontosabbnak azt tartottuk, hogy remek közösségi szellemet tudott teremteni a keretben, amelyek minden tagja nagyra értékelte kitűnő pedagógiai érzékét. Más edzőket is ismertem, de hasonlóan jó közösségformáló egy sem akadt közöttük. Bogyi titka az volt, hogy mindig tudta, mikor kell szigorúbban bánni velünk, illetve mikor szorultunk gyengédebb szóra. Másodiknak azt a tulajdonságát emelhetjük ki, hogy ragyogóan tudta, mit milyen arányban kell adagolni a tanítványainak. Amikor elégedett volt a teljesítményünkkel, akkor előre tudtuk, hogy hamarosan keveske lazítást is meg fog engedni, hiszen különben nem is bírtuk volna a soro-zatterheléseket. Végül pedig azt említem meg, hogy milyen nagyszerű érzékel tudott segíteni bennünket az olykor előforduló vereségeink, kudarcaink feldolgozásában. Ezért aztán felnéztünk rá, példaképeinknek is tartottuk. Ez a remek kapcsolat pedig a mai napig megmaradt a mester és egykori játékosai között.”

Női klubcsapatok Európa-bajnoksága, Farum (Dánia)

Elődöntő: Slagelse (dán, EHF-kupa-győztes) – Ikast (dán, meghívott) 21–13 (10–8). **Krim Ljubljana** (szlovén, BL-győztes) – Besancon (francia, KEK-győztes) 32–26 (13–12). A finálét vasárnap rendezik meg.

A mester pályája a Mester utcában indult

Az aranykapitánynak, *Török Bódog* mesternek – jellemző módon – a Mester utcai felsőkereskedelmi iskolában *Molnár Zoltán* volt a testnevelő tanára, aki megkedveltette vele a sportot. Nála azért kell egy mondat erejéig megállnunk, mert a műhelyből temérdek válogatott sportoló került ki. Török Bódog több klubban kézilabdázott, ezek közül a Kispestre és a Budapesti Leventegyltre emlékezik a legszívesebben.

A sportág mélyebb tudományát akkor ismerte meg, amikor *Kolos Ferenc* szövetségi kapitány, a Testnevelési Főiskola tanára lett az edzője. Példaképének *Varga Jenőt* választotta, aki ugyancsak a főiskola tanára volt. Egy súlyos sérülés miatt – szalagszakadást szenvedett – megszakadt játékosikarrierje, de a kézilabdától továbbra sem távolodott el.

Edzőként a Kispeszt női csapatában próbálgatta a szárnyait, ekkor 1947-et írtak. A következő állomás a Goldberger nagypályás együttes volt, de ekkor már utánpótlás-neveléssel is foglalkozott: három-négy csapat ifjú tagjai lesték a szavát.

A nagy kiugrás 1955-ben következett – ekkor bízták meg a női válogatott irányításával, amit 1978-ig hihetetlen energiával, szívvel és lélekkel végzett.

KÉZILABDA Szép búcsú északtól

Férfi felkészülési mérkőzések

Magyarország–Dánia	
33–32 (16–16)	
Elverum, 600 néző	
V: Hansen, Pettersen (norvégok)	

MAGYARORSZAG: Szathmán – PASZTOR 5, Tóth J. 3, MEZEI 4, Laluska, NAGY 4, Kertész 3 (3). **Cs:** PERGER (kapus), Lendvay 3, BUDAY 6 (1), Kätzirz 1, Mocsai 1, Sándor 2, Iváncsik 1.

Edző: Skaliczki László

DÁNIA: Norklit – Bjerre 3, JENSEN 6, SCHNUCHEL 7 (4), Jacobsen 1, Gjessing 1, Spellerberg 1. **Cs:** Bruun (kapus), Knudsen 3 (1), Hjerminnd 3, FLENSBORG 6, Noddesbo 1, Madsen, Lindberg. **Edző:** Torben Winther

Az eredmény alakulása. 6. p.: 2–5. **10. p.:** 5–5. **15. p.:** 6–7. **19. p.:** 6–9. **22. p.:** 9–10. **35. p.:** 17–18. **40. p.:** 22–19. **44. p.:** 25–22. **49. p.:** 27–27. **54. p.:** 30–30

Kiállítások: 8, ill. 4 perc

Hétméteresek: 4/4, ill. 6/5

Pénteki eredmény: Norvégia–Magyarország 31–31 (15–16). Lena, 1500 néző.

Norvégia. Ld: Löke 10. **Magyarország. Gól:** Buday 7, Mezei 6, Bendó, Lendvay, Iváncsik G., Nagy 3–3, Mocsai, Tóth J. 2–2, Kätzirz, Pásztor. **Dánia–Norvégia 28–35**

S. J.

A magyar válogatott a dán Silkeborgban a házigazdák legjobbjaitól szerdán elszüvett vereség (35–29) után Norvégiába utazott, ahol pénteken Lenában a haziai csapatával döntetlent (31–31) ért el majd szombaton Elverumban egygólos sikerrel zárta a túrát. A norvégok elleni találkozóról *Karádi Péter* csapatvezető elmondta, hogy az első félidő közepéig a hazai gárda vezetett, majd felzárkóztak és egyenlítették a magyarok. A továbbiakban felváltva vezettek a csapatok, de az 51. percben már 29–26 volt a norvégok javára. Legjobbjaink közel álltak a végső sikerhez, mert az utolsó tíz másodpercben támadhattak, ám az északiak védőfalát nem tudták áttörni. „Azért is értékes volt a döntetlen a norvégok ellen, mert ők csütörtökön hét góllal megverték Aarhusban, tehát saját pályáján Dániát – mondta *Karádi Péter*. – *Winther* szövetségi kapitány valamelyest átalakított együttesel érkezett Norvégiába, de ez nem a B-csapat volt, hanem a megosztott bő keret másik fele. A két keretben azonos arányban kaptak helyet a kiemelkedő tudású csillagok és a feltörekvő tehetségek. A mieink közül szombaton már biáryozott *Bendó Csaba*, akinek vissza kellett mennie német klubjába.”

A dán válogatottban szombaton a hírességek közül *Norklit* (FCK) kapus, *Bjerre* (Hamburg), *Jakobsen* (Kiel), *Spellenberg*, *Hjerminnd* és *Flensborg* (Kolding), valamint *Knudsen* (Skjern) kapott helyet.

A dánok lendületesen kezdtek és a *Pérez*t, *Diaz*t, *Fazekast*, *Rostát*, *Gált* nélkülöző magyarok csak a félidő derekán ébredtek (5–5). A szünet után *Perger* kapus, *Pásztor* és *Buday* vezérletével fordítottak a mieink. Az utolsó másodpercben *Mezei* büntetőt harcolt ki, amelyet *Buday* belőtt.

Az olimpiai részt vevő magyar válogatott vasárnap tér haza, és legközelebb a szlovákiai Karácsony-kupán (december 26. és 30. között) gyakorol a januári, szlovéniai Európa-bajnokságra.

Mestermérleg

Skaliczki László: – Egy-egy vereség, döntetlen és győzelem a beti északi mérlegünk, de a tisztes eredményeinknél fontosabb, hogy néhány kulcsjátékosunkat nélkülözve is kipróbálhattuk a tudásunkat, valamint több játékosunk bizonyíthatta, mire képes a nemzetközi mérkőzések forró légkörében. Nagy csatákat vívtunk, és biztatóan kézilabdáztunk. A szombat találkozón egyre biztosabban alakítottunk ki helyzeteket, és a kapusaink jó teljesítményt nyújtottak. A védekezésünk hibáiból tanulunk kell.

Férfi Szuperkupa

Csoportmérkőzések, 2. és 3. forduló, Lipcse. A-csoport: Svédország–Oroszország 32–25 (16–13). Németország–Oroszország 36–22 (17–10). **A végeredmény:** 1. Svédország 4 pont, 2. Németország 2, 3. Oroszország 0. **B-csoport:** Horvátország–Spanyolország 22–21 (10–13), Spanyolország–Franciaország 26–25 (12–11). **A végeredmény:** 1. Horvátország 4, 2. Spanyolország 2, 3. Franciaország 0. **Elődöntő (Riesa):** Németország–Horvátország 30–28 (15–11, 27–27) – hétméteresekkel, Spanyolország–Svédország 29–27 (15–16) A vb-döntő visszavágóján a német *Kretschmar* kilenc gólt lőtt a világbajnok horvátoknak, akik közül a veszprémi *Goluzs* időn túli szabaddobásból egyenlített (27–27). A finálét vasárnap 15.15 órakor közvetíti a német ARD tévécsatorna.

PEGAZUS
A MAGYAR OLIMPIAI BIZOTTSÁG HIVATALOS UTAZÁSI IRODÁJA

NŐI KÉZILABDA VB
Horvátország, dec. 1–14
szállás+belépő: 11 300 Ft/16

FÉRFI KÉZILABDA EB
Szlovénia, jan. 22-febr. 1.
szállás+belépő: 18 900 Ft/16

SZILVESZTERI ÉS SIJÁNOLATÁINK IRÁNT ÉRDEKLŐDJÖN IRODÁNKBAN!
Jelentkezés: Pegazus Tours, V. Ferenciek tere 5.
Tel.: (06-1) 317 1644, 318 2100
pegazus@pegazus.hu • www.pegazus.hu